غفلت از بازار ۳۵ هزار میلیارد تومانی!

با وجود بازار نوشت افزار ۱۵هزار میلیاردی شرق کشور و ۹۰میلیون دلاری در افغانستان و تاجیکستان، خراسانی‌ها سهم چندانی از این بازارها ندارند

گزارش خبری

سیدمحسن موسوی‌زاده
خبرنگار

بازارنوشت‌افزار، فراتر از یک خرید مقطعی و فصلی در آستانه بازگشایی مدارس، یکی از بازارهای پرگردش مالی است که درطول سال تحصیلی نیز با خریدهای تکمیلی خانوارها زنده نگه داشته می‌شود. براساس آمارهای موجود، تا یک دهه پیش نزدیک به ۸۰درصد از بازار نوشت‌افزار کشور در تسخیر بلامنازع اقلام وارداتی چینی و هندی بود.

اگرچه تولیدکنندگان داخلی طی سال‌های اخیر با سرمایه‌گذاری و ارتقای کیفی توانسته‌اند سهم خود را به حدود ۶۰درصد برسانند، اما تحلیلگران و فعالان این صنف معتقدند که در صورت مهار قاچاق و سیاست‌گذاری حمایتی، این سهم می‌تواند بسیار فراتر رود.

عکس: حدیث فقیری/شهرآرا

حجم بازار و مصرف

برای برآورد دقیق اندازه بازارنوشت افزار، به جای اتکا به میانگین های کلی «سبد خرید مدرسه»، باید یک الگوی مصرف متعارف و واقع بینانه درطول سال تحصیلی رامبنا قرارداد. براساس این الگو، مصرف دوره ای انواع دفتر، مداد، مدادفشاری، خودکار، پاک کن، تراش، ماژیک، چسب، پوشه ومدادرنگی درکنار اقلام بادوام تر نظیر خط کش، پرگار و جامدادی (که الزاما هر سال تعویض نمی شوند) شاکله هزینه راتشکیل می دهند.

بررسی قیمت ها درشهریور۱۴۰۵گویای فشار مضاعف این سبد حداقلی بر معیشت خانوار است؛ جایی که قیمت یک دفتر ساده صدبرگ از۱۶۵هزارتومان تابیش از۴۰۰هزارتومان نوسان دارد ویک بسته دوازده عددی مداد معمولی به محدوده۳۰۰هزارتومان رسیده است. باتجمیع خریدهای آغازسال ونیازهای تکمیلی طول سال تحصیلی، هزینه سالانه نوشت افزارهردانش آموز صرفا برای نوشت افزاروفارغ ازهزینه های سرسام آورکیف، کفش، فرم مدرسه، کتاب های درسی وسرویس بین ۴ تا ۶میلیون تومان برآورد می شود.

با درنظرگرفتن بیش از ۳میلیون دانش آموز دراستان های خراسان رضوی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی، سیستان وبلوچستان، کرمان ویزد ظرفیت بالقوه بازار سالانه نوشت افزار دراین پهنه جغرافیایی، رقمی بین ۱۲ تا ۱۸هزار میلیارد تومان (۱۲تا ۱۸همت) برآورد می شود؛ بازاری عظیم با میانگین ۱۵همت که نشان می دهد انفعال درتأمین زنجیره ارزش وغفلت ازتوان تولید داخلی، چگونه جریان سرمایه را به سمت شبکه های واردات و واسطه‌گری هدایت می‌کند. علاوه براین، خراسان رضوی به دلیل هم جواری با افغانستان و نزدیکی به تاجیکستان، یکی از استان هایی است که ظرفیت خوبی برای صادرات انواع نوشت افزار به این دوکشوردارد. بااین حال به‌گفته فعالان اقتصادی باتوجه به اینکه هنوزبه طورتخصصی برای صادرات این کالاها اقدامی نشده است، هنوزنتوانسته ایم سهم درخورتوجهی ازبازار این کشوررا به دست آوریم.

مشکلات ساختاری صنعت نوشت افزار

شهرام عیدی زاده، کارشناس اقتصادی، با بیان اینکه بازار جهانی نوشت افزار و ملزومات اداری وتحصیلی درسال۲۰۲۵ بیش از۱۷۶میلیارد دلار برآورد شده و همچنان بانرخ رشد سالانه حدود ۴.۴ تا ۵.۱درصد درحال گسترش است، گفت: بخش مهمی ازاین تقاضا نیز دراقتصادهای درحال توسعه وکشورهای دارای جمعیت جوان شکل می‌گیرد. ایران ازنظر ظرفیت تولید، دست خالی نیست. دربسیاری ازاقلام نوشت افزار، تولیدکنندگان داخلی سال هاست فعالیت می کنند و بخشی ازنیازبازار را تأمین می کنند. مسئله اما جای دیگری است. چرا این ظرفیت هنوزبه حضورجدی دربازارهای خارجی، به ویژه بازارکشورهای فارسی زبان، تبدیل نشده است؟

وی بیان کرد: سهم محصولات ایرانی دربازار تحصیلی کشوراز حدود ۳۰درصد دراوایل دهه۹۰به نزدیک ۸۰درصد درحال حاضررسیده است. اما این افزایش سهم ناشی ازافت شدید واردات به دلیل محدودیت های ارزی وانقباض شدید بازارداخلی به دلیل افت قدرت خرید مردم بوده است، نه جهش صادراتی یا ظرفیت سازی جدید. براساس آمارهای وزارت صمت، ظرفیت کل تولید سالانه، ۴میلیارد واحد محصول است. دراقلامی مانند مداد، انبارهای کشورلبریزازکالا بوده وپوشش ۱۰۰درصدی نیازداخلی محقق شده است. این صنعت بیش از۱۵۰هزارشغل مستقیم ایجادکرده وبیش از۱۵۰واحد تولیدی و۱۹هزارواحد صنفی دراین صنعت مشغول به فعالیت هستند. عیدی زاده ادامه داد: حجم کل صادرات نوشت افزارایرانی نازل وبین ۷۲۰هزاردلار تا۳میلیون دلار درسال های مختلف متغیربوده است. صادرات موجود عمدتا به صورت انفعالی به مقاصدی چون عراق، افغانستان، ترکمنستان وکشورهای حوزه خلیج فارس انجام می شود.

مشکلات صنعت نوشت افزار

این کارشناس اقتصادی درباره مشکلات صنعت نوشت افزاربیان کرد: اگرچه ایران درتولید دفتر مشق، مداد وخودکار به ظاهر به خودکفایی بالایی رسیده است، اما بیش از۶۰تا ۷۰درصد هزینه های تأمین مربوط به خمیرکاغذ، کاغذ چاپ وتحریرگرماژپایین، مغزی وتیغه های تراش وجوهر خودکار و رنگ دانه های تخصصی است که ازخارج وارد می شوند. این وابستگی ساختاری باعث می شود که نرخ تمام شده کالا، مستقیما تابع نرخ ارزآزاد وتورم وارداتی باشد.

عیدی زاده ادامه داد: بنگاه های تولیدی نوشت افزار درایران اکثرا خرد ومتوسط هستند. در مقایسه با مجتمع های غول پیکر صنعتی چین دراستان های ژجیانگ وگوانگ دونگ، متوسط هزینه تولید هرواحدکالا درایران بالاتر است که امکان رقابت قیمتی دربازارهای صادراتی راکاهش می دهد. نوسانات شدید نرخ ارز طی سال های اخیر وصعود آن، شوک های قیمتی سنگینی به هزینه های تولید واردکرده است. قیمت گرانول های پلاستیکی مورداستفاده دربدنه های خودکار، خطکش وجامدادی به دلیل قیمت‌گذاری براساس نرخ ارز صادراتی دربورس کالا، جهش های ۱۰۰درصدی راتجربه کرده وحاشیه سود تولیدکننده راازبین برده است. همچنین تورم عمومی وکاهش قدرت خرید خانوارموجب شده هزینه خرید نوشت افزار ۵۰ تا ۱۰۰درصد افزایش یابد. این موضوع بازار داخلی رامنقبض کرده وتولیدکنندگان رابا مازاد ظرفیت یارکود مواجه ساخته است.

موانع صادرات نوشت افزار

عیدی زاده درباره موانع صادرات نوشت افزار هم گفت: الزام صادرکننده به بازگرداندن ارز بانرخ های سامانه نیما درگذشته یا مرکز مبادله درحالی که مواد اولیه رابا هزینه های متأثر ازبازارآزاد تأمین می کند، انگیزه صادرات رسمی راسلب کرده است. ایران هیچ موافقت نامه تعرفه ترجیحی فعال درحوزه نوشت افزار باافغانستان وتاجیکستان ندارد، درحالی که کشورهایی مثل پاکستان ازتسهیلات ویژه مرزی با افغانستان بهره مند هستند. تولیدکننده ایرانی نوشت افزار را برای بازار داخل تولید می کند و صرفا مازاد فروش نرفته را بدون تغییر دربسته بندی، زبان و استاندارد به مرز می فرستد. حضور پراکنده ورقابت منفی تولیدکنندگان ایرانی دربازارهای هدف، توان چانه زنی تجار ایرانی را نابود کرده است.

سهم ایران از بازار افغانستان و تاجیکستان

این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه پیوندهای فرهنگی تنها بستری اولیه برای حضور دربازار است، گفت: حجم بازارنوشت افزارافغانستان بین ۵۵ تا ۶۵میلیون دلاردرسال برآورد می شود بااین حال سهم ناچیزایران دراین بازار، نشان دهنده ناکامی دررقابت بارقبای منطقه ای است.

وی باتشریح سبد وارداتی افغانستان، به‌گردش مالی ۱۰.۵میلیون دلاری دربخش دفترچه ومحصولات سلولزی، بیش از۷.۸میلیون دلاری درحوزه کاغذ چاپ وتحریر، ۱.۸میلیون دلاری دربازارمداد وپاستل و ۴ تا ۶میلیون دلاری دربخش خودکار وقلم اشاره کرد وافزود: درشرایطی که چین باسهم ۴۵درصدی نبض بازار را دردست دارد وپاکستان نیز باتمرکز بر دفاتر ارزان قیمت، ۲۵درصد ازسهم بازار راقبضه کرده است، سهم ۲.۸درصدی ایران که تنها معادل ۱.۵ تا ۲.۲میلیون دلار است، به وضوح نشان می دهد که ما درحال واگذاری این میدان رقابتی به همسایگان هستیم.

عیدی زاده درباره بازارنوشت افزاردرتاجیکستان هم گفت: واردات نوشت افزارومحصولات کاغذی تاجیکستان حدود ۲۰ تا ۲۵میلیون دلاردرسال است .سیستم آموزشی تاجیکستان متأثر ازاستانداردهای روسیه وخط رسمی سیریلیک است. چین باسهم ۵۰درصدی وروسیه وترکیه باسهم ۳۰درصدی ازرقبای اصلی ایران هستند. درحال حاضرسهم ایران زیر۰.۷درصد حدود ۱۰۰تا ۲۰۰هزاردلاردربازارنوشت افزار تاجیکستان است. وی تأکید کرد: ناکامی ایران درتسخیربازارنوشت افزارکشورهای فارسی زبان معلول شکست های نهادی، هزینه های بالای مبادله مرزی ونگاه انفعالی فروش مازادکالا بوده است. بااین حال، بازارهای افغانستان و تاجیکستان با تقاضای سالانه ۹۰میلیون دلار، بستر بی نظیری برای جهش صادراتی ایران هستند. اتخاذ راهبرد بازارسازی ازطریق عرضه زیست بوم جامع آموزشی، تأسیس کنسرسیوم صادراتی وتسهیل لجستیک مرزی دردوغارون وچابهار، تنها مسیر علمی واجرایی برای افزایش حضوردربازارنوشت افزاراین کشورهاست.

رقابت سخت با چینی ها

رئیس اتاق مشترک ایران و تاجیکستان هم درگفت وگوباشهرآرابابیان اینکه بزرگ ترین رقیب ایران دربازارنوشت افزارتاجیکستان کشورچین است، گفت: یکی ازدلایل این مسئله، حجم انبوه تولیدات چینی است. به عنوان مثال چین دفتر ونوشت افزار به صورت میلیونی تولید می‌کند، این مسئله سبب می شود تا هزینه تمام شده آن ها درمقایسه باتولیدات ایران به شدت ارزان تر باشد. درچنین شرایطی محصولات ما قدرت رقابت با چینی ها را ندارند. علاوه براین چینی ها باآگاهی ازعلاقه تاجیک ها به مشاهیر فارسی، مانند فردوسی اقلامی را با چاپ عکس ونمادهای شاهنامه تولید وبه تاجیکستان صادر می کنند. اما متأسفانه ما درحوزه نوشت افزاراصلا صادرکننده تخصصی نداریم که بخواهد به طور گسترده برای بازاراین کشوربرنامه ریزی کند.

محمدحسین روشنک یکی دیگر ازمشکلات تولیدات ایرانی را هزینه تمام شده بالای آن ها بیان کرد وگفت: تاجیکستان عمدتا محصولات پتروشیمی، مصالح ساختمانی ومواد غذایی راازایران وارد می‌کند. درواقع کالاهای ساخته شده سهم چندانی ازصادرات ایران به این کشورراندارد. دلیل این مسئله هم هزینه بالای تمام شده کالاهای ایرانی نسبت به چین وترکیه است. اگر بخواهیم درحوزه محصولات ساخته شده ازجمله نوشت افزارسهم خودمان راازبازارکشورهای همسایه افزایش دهیم، ابتدا باید سعی کنیم هزینه تمام شده این کالاها درایران راکاهش دهیم.

راهیابی به بازار افغانستان

همچنین رئیس کمیسیون توسعه صادرات غیرنفتی اتاق بازرگانی خراسان رضوی درباره راهیابی ایران به بازارنوشت افزارافغانستان، گفت: با وجود نزدیکی های فرهنگی که بین دوکشوروجود دارد، باتوجه به روی کارآمدن امارت اسلامی افغانستان، مسئولان این کشور نکته نظراتی درخصوص محصولات فرهنگی دارند. همین مسئله نشان می دهدکه توسعه صادرات نوشت افزاربه این کشورباید باتوجه به فضای حاکم براین کشورانجام شود. حسین محمدیان افزود: یک نکته مهم که درخصوص بازار افغانستان و تاجیکستان وجود دارد، جمعیت جوان این دوکشوراست. برخلاف کشور ماکه جمعیت رو به میان سالی می رود، میزان جمعیت دراین دوکشور رو به افزایش است وهمین مسئله سبب می شود تادرسال های پیش رو میزان تقاضا برای نوشت افزار درافغانستان وتاجیکستان افزایش یابد. وی ادامه داد: یکی ازمهم ترین راهکارهای توسعه صادرات نوشت افزاربه دوکشورهم فرهنگ ما، برنامه ریزی برای صادرات تخصصی است. براین اساس باید زمینه ای فراهم کردکه صادرکنندگان به طورتخصصی وارد حوزه صادرات نوشت افزار شده و برای کالاهای ایرانی دراین کشورها بازاریابی کنند.

جدول مقایسه‌ای وضعیت بازارهای صادراتی نوشت‌افزار (۲۰۲۵-۲۰۲۶)

متغیر بازار	افغانستان	تاجیکستان
جمعیت دانش‌آموزی / دانشجویی	۹.۵ میلیون نفر	۲.۲ میلیون نفر
ارزش کل بازار وارداتی	۶۵ (میلیون دلار)	۲۵ (میلیون دلار)
سهم تولید داخلی کشور هدف	کمتر از ۵٪	کمتر از ۱۰٪
رقیب اصلی اول (سهم)	چین ۴۵٪	چین ۵۰٪
رقیب اصلی دوم (سهم)	پاکستان ۲۵٪	روسیه/ترکیه ۳۰٪
صادرات فعلی ایران ($)	۲/۲ (میلیون دلار)	۲۰۰ (هزار دلار)
سهم فعلی ایران (٪)	۲.۸٪	۰.۷٪
سهم قابل دسترسی ایران (۵ ساله)	۱۵٪	۵٪

روی‌خط اقتصاد

عقب‌نشینی قیمت دلار در بازار

شهرآرانیوز| به دنبال انتشار اخبار مثبت ازمذاکرات احتمالی، قیمت دلار دربازارکاهش محسوسی پیدا کرد. دیروزقیمت دلاربازارآزاد مشهد باافت حدود ۲هزارتومان به مرز۲۳۰هزارتومان نزدیک شد. کارشناسان علت افت اخیرقیمت دلارراانتشاراخبار مربوط به پیشنهاد چین برای میانجیگری میان ایران وآمریکا درمذاکرات دانستند. به اعتقادآنان درصورت تشکیل جلسات مذاکرات وانتشار اخبار مثبت ازآن، کاهش دلار به سطوح ۲۲۰ تا ۲۲۵ نیزدورازانتظار نیست.

جولان رقبای نوظهور آسیایی در بازار جهانی فرش

ایرنا| رئیس اداره فرش اداره‌کل صنعت، معدن وتجارت خراسان رضوی گفت: کشورهایی مانند چین، پاکستان، افغانستان وهند به رقبای جدی فرش ایرانی تبدیل شده اند. این کشورها باتولید فرش های «شبه دستباف» وبهره‌گیری ازطرح ها و نقشه های مدرن متناسب با سلیقه بازارهای هدف، بخش درخورتوجهی ازمشتریان ما راجذب کرده اند. سیده تکتم حسینیان افزود: اگرچه قدمت واصالت فرش ایرانی انکارناپذیراست وزمانی که درایران فرش تولید می شد، کشوری مانند چین نمی دانست فرش چیست، اما به دلیل محدودیت های موجود وعدم بهره‌گیری ازبرخی امکانات ونیزظرفیت ها، رقبای ما توانسته اند درتولید محصولات متنوع دراین حوزه پیشی بگیرند.

تغییر نرخ بنزین بر قیمت میوه تأثیری نداشته است

شهرآرانیوز| محمد قنبری شکوه، رئیس اتحادیه بارفروشان مشهد، با اشاره به افزایش هزینه حمل ونقل گفت: افزایش قیمت بنزین بی تردید بر هزینه جابه جایی کالا اثرگذاشته ودربرخی موارد هزینه حمل ونقل بین شهری حتی تادو برابرافزایش پیداکرده است. بااین حال، وی معتقد است افزایش کرایه حمل الزاما به معنای افزایش قیمت میوه وتره بارنیست. قنبری شکوه بااشاره به وضعیت قیمت ها دربازارگفت: قیمت بسیاری ازاقلام میوه وتره بارنسبت به هفته گذشته تفاوت جالب توجهی نداشته وبه نظر می رسد آثارافزایش هزینه حمل ونقل هنوزبه طورکامل درقیمت محصولات منعکس نشده است. وی افزود: دربازارمیوه وتره بار، عامل اصلی تعیین‌کننده قیمت، میزان عرضه وتقاضاست؛ بنابراین نمی توان انتظارداشت که هرافزایش درهزینه حمل ونقل به همان نسبت درقیمت محصول نهایی اعمال شود.

روند صعودی ابطال پروانه بنگاه های املاک

ایرنا| رئیس اتحادیه صنف مشاوران معاملات املاک مشهد بااشاره به تأثیرتورم برهزینه های جاری دفاتراملاک ازارسال نرخ نامه جدید به‌کمیته نرخ‌گذاری خبر داد وگفت: به دلیل رکود بازار وتغییر سازوکارانعقاد قراردادها، تعداد واحدهای صنفی دارای پروانه دراین کلان شهرطی چهارسال اخیراز۱۱هزار به ۷هزارواحدکاهش یافته است. حسین رستمی با بیان اینکه نرخ کمیسیون مشاوران املاک بامصوبه‌کمیسیون نظارت استان تعیین می شود، اظهارکرد: نرخ نامه ای که هم اکنون مبنای عمل است، مربوط به چهارسال قبل بوده وبا توجه به رشد تورم، پاسخگوی هزینه های جاری واحدهای صنفی نیست.

شاخص کل بورس قله ۷.۴ میلیونی را فتح کرد

دیروزتوقف رشد قیمت دلاروانتشاربرخی اخبارمثبت درحوزه دیپلماسی، فضای معاملات بورس راازهمان دقایق ابتدایی تحت تأثیرقرارداد وموج تقاضا، بازارراسراسرسبزکرد. اگرچه درنیمه دوم معاملات عرضه ضعیفی روی تابلو شکل گرفت، این فشارفروش خیلی زود جمع شد ودرنهایت شاخص هم وزن از۲میلیون واحد عبورکرد.

به‌گزارش تجارت نیوز، دراین میان شاخص کل بورس با رشد ۱۵۳هزار و۸۶۲واحدی معادل ۲٫۱۱درصد همراه شد ودرارتفاع ۷میلیون و۴۳۱هزار واحد قرارگرفت. شاخص کل هم وزن نیز۳۰هزارو۷۴واحد افزایش یافت وبا رشد۱٫۵۲درصدی به سطح۲میلیون و۲هزارواحدرسید. رشدهم زمان شاخص کل وهم وزن نشان می دهدکه جریان تقاضا تنها درنمادهای بزرگ متمرکز نبوده وبخش درخورتوجهی ازکلیت بازارتحت تأثیرفضای مثبت معاملات قرارگرفته است. درپایان معاملات نیز۷۴درصد بازارمثبت بود. بررسی سرانه معاملات نشان می دهدکه سرانه خریدسهام داران به۸۹میلیون تومان رسیده، درحالی که سرانه فروش ۱۰۴میلیون تومان بوده است.

مفقودی
برگ سبز خودرو وانت پیکان سفیدرنگ با شماره شاسی NAAA46AG093427 و شماره موتور 11488087626 و پلاک ۵۸۷ ص ۹۴ ایران ۴۲ به نام مهدی نداف خیرآبادی مفقود گردیده و از اعتبار ساقط می‌باشد.

آگهی دعوت مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده و مجمع عمومی فوق العاده
شرکت بهاران سازه هومان (سهامی خاص) به شماره ثبت ۹۰۷۴۶ و شناسه ملی ۱۴۰۱۳۶۷۸۰۰۴
بدینوسیله از کلیه سهامداران شرکت فوق الذکر دعوت به عمل می آید تا در جلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده که درروز شنبه مورخ ۱۴۰۵/۰۷/۰۴ که راس ساعت ۱۰ در آدرس استان خراسان رضوی ،شهرستان مشهد ،بخش مرکزی ،شهر مشهد، فرهنگیان ،خیابان شریعتی۱۴ [شهید فلاحی۱/۹] ،خیابان شریعتی۴۳/۳ [۴۱/۴] ،پلاک۳، طبقه همکف برگزار می گردد حضور بهم رسانند.
دستور جلسه مجمع عمومی عادی بطور فوق العاده
۱- انتخاب مدیران
۲- انتخاب بازرسین
۳- انتخاب روزنامه کثیر الانتشار
هیئت مدیره شرکت

آگهی پذیره نویسی
شرکت صنعتی سیم وار (سهامی خاص) به شماره ثبت ۷۱۶۰ و شناسه ملی ۱۰۳۸۰۲۴۹۷۳۰
با توجه به جلسه مجمع عمومی فوق العاده مورخ ۱۴۰۵/۰۶/۱۲ افزایش سرمایه شرکت از مبلغ ۲/۳۰۸/۴۰۰/۰۰۰ ریال به ۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و افزایش تعداد سهام از ۲۳۰۸۴ سهم ۱۰۰۰۰۰ ریالی بانام به ۲۴۰۰۰۰۰ سهم ۱۰۰۰۰۰ ریالی بانام از طریق مطالبات حال شده سهامداران مورد تصویب قرار گرفته است. بدین وسیله به کلیه سهامداران محترم شرکت مهلت داده می شود ظرف مدت ۶۰ روز از تاریخ انتشار آگهی جهت حال نمودن مطالبات خود و پذیره نویسی سهام جدید به نشانی شرکت استان خراسان رضوی، شهرستان مشهد، بخش مرکزی، شهر مشهد، ولیعصرعج، بلوار شریعتی، خیابان شریعتی۱۸[شهیدعرفانی۸]، پلاک ۴۹۲- طبقه همکف مراجعه نمایدوعدم مراجعه درمهلت مقرر به منزله انصراف از پذیره نویسی به سهامدار دیگر واگذار خواهد گردید. برای سهم جدید امتیاز خاصی در نظر گرفته نشده است مبلغ اسمی سهام همان ۱۰۰۰۰۰ ریالی می باشد
هیئت مدیره